

Tjänsteskrivelse

2025-11-28

Diarienummer: 25AFN149

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens internbudget 2026

Ärendebeskrivning

Nämnden ska fatta beslut om internbudget för 2026. De ekonomiska ramarna fastställdes i Kommunfullmäktige 27 oktober där hänsyn har tagits till faktiska volymförändringar samt beräknade befolkningsförändringar. I tilldelad ram ingår inte ersättning för tillkommande hyror och kapitaltjänstkostnader till följd av investeringar under planperioden. Nämnden tilldelas utökad ramkompensation motsvarande hyra eller kapitaltjänstkostnad när eventuell investering är färdigställd och kostnaderna för nämnden uppstår. Som ett led i hanteringen av nämndens tidigare underskott, minskas nämndens kommunbidrag för 2026 med 20 mnkr.

Beslutad ram uppgår för nämnden till **1 328,7 mnkr**.

År	2025	2026	2027	2028	2029
Kommunbidrag (mnkr)	1 259,9	1 328,7	1 379,1	1 425,6	1 473,0

För år 2026 har Kommunfullmäktige beslutat att frångå effektiviseringskravet om 1 %. I kommunbidraget till nämnden ingår de statsbidrag som kommer kommunen till del via kommunala utjämningssystemet. Övriga statsbidrag budgeteras av respektive verksamhet efter bedömning av bidragens storlek för budgetåret.

1 048 tkr av beloppet föreslås anvisas till nämndens egen nämndsverksamhet.

Resterande intäkter och kostnader fördelas till de verksamheter inom Valfärd Gävle som omvårdnadsnämnden har direkt ansvar för och till de verksamheter som nämnden har ett gemensamt ansvar för tillsammans med socialnämnden och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. Fördelningen till de olika verksamheterna sker enligt de principer som beskrivs i sista avsnittet nedan.

Resultaträkning (tkr)	Budget 202601-202612
Riktade statsbidrag	107 590
Övriga intäkter	130 118
Summa intäkter	237 708
Personalkostnader	-853 343
Köp av verksamhet	-270 609
Övriga kostnader	-440 889
Avskrivningar enligt plan	-1 400
Summa kostnader	-1 566 241
Intern ränta	-140
Resultat före kommunbidrag	-1 328 673
Kommunbidrag	1 328 673
Årets resultat	0

Den generella kompensation för IT-kostnader (drift av hård- och mjukvara, hyror mm) som utgår till nämnderna 2026 baseras på de kostnader som finns i årsbokslutet för 2024. Detta innebär att det är svårt att bedöma om kompensationen är tillräcklig eller ej. Sektorn har en bredd i nyttjande av system och hårdvara som skulle kunna medföra att detta är underfinansierat, och i så fall är det en indirekt effektivisering. Oavsett hur det förhåller sig med det så måste det hanteras inom givna ramar.

Kommunbidrag per verksamhetsområde

Vid upprättande av internbudget för nämndens egen utförarverksamhet (egenregi) har det gjorts en bedömning av vilka ersättningar som är lämpliga att fördela med fasta anslag (kommunbidrag) respektive utifrån genomförd volym av verksamhet (timmar eller dygn).

Verksamhet	Kommunbidrag	Resursfördelning	Ersättning
VO Funktionsstöd	587 940 000	-305 042 000	282 898 000
VO Funktionsstöd socialpsykiatri	10 272 000	100 033 000	110 305 000
VO Funktionsstöd barn, ungdom och korttids	37 158 000	19 802 000	56 960 000
VO Funktionsstöd särskilt boende LSS	14 437 000	160 603 000	175 040 000
VO Funktionsstöd personlig assistans	22 858 000	24 604 000	47 462 000
VO Funktionsstöd daglig VO	98 619 000		98 619 000
VO Individ, familj och arbete	2 830 000		2 830 000
VO Arbetsmarknad och stöd	283 578 000		283 578 000
VO Vuxenutbildningen	125 131 000		125 131 000
Hälso- och sjukvård ledning	96 000		96 000
VO Hälso- och sjukvård	9 019 000		9 019 000
Ledning träffpunkter (fördelning)	3 389 000		3 389 000
Utveckling och Stöd ledning	2 589 000		2 589 000
Verksamhets- och utvecklingsstöd	11 040 000		11 040 000
Planering, analys och utvärdering	9 255 000		9 255 000
Fastigheter	98 782 000		98 782 000
Sektorledning	10 632 000		10 632 000
Nämnd	1 048 000		1 048 000
Summa	1 328 673 000	0	1 328 673 000

Fokus under 2026 utifrån budget

Nämnden har under två år beslutat om besparingar på verksamheterna, som sedan har effektuerats. Under 2025 och inför 2026 har kommunfullmäktige fattat beslut om att nämnderna som bär kostnader för trygghetsanställda inte behöver genomföra besparingar motsvarande dessa kostnader. För nämnden handlar det om den kommunala delen av de trygghetsanställdas löner, samt den kommunala delen av handledarkostnader, samt kostnaderna för att organisera arbetet med trygghetsanställda (lednings- och stödfunktioner).

Nämnden och sektorn kommer under 2026 att få hantera aktivitetskravet i försörjningsstöd som ska gälla från 1 juli som bl a nämnts i delår 1 2025. Kommunen kompenseras till del för detta med ett statsbidrag som 2026 avser andra halvåret. Huruvida statsbidraget är tillräckligt eller ej går inte att säga säkert i nuläget då analys- och planeringsarbete pågår. Den preliminära bedömningen är att statsbidraget inte fullt ut kommer täcka Gävle kommuns kostnader för aktivitetskravet, utifrån att Gävle

kommun har en högre andel försörjningsstödstagare och arbetslösa än rikssnittet, och därmed fler som ska ges heltidsaktiviteter av kommunen. Hur aktivitetskravet ska omhändertas och behovet av resurser för detta, kommer klargöras under första halvan av 2026.

Vuxenutbildningen har under 2024 och 2025 minskat bemanningen med totalt 23 årsarbetare. Detta har fått konsekvenser på utbudet. Antalet sökande till vuxenutbildningen har ökat med 25% samma period. Andelen sökande som antas till utbildning har minskat från 80% till 74%. Om kommunen inte kan anta alla sökande ska kommunen prioritera bland de sökande utifrån en ordning som fastställts nationellt. Samtidigt är det utifrån de ekonomiska förutsättningarna svårt att höja utbildningsutbudet för vuxenutbildningen med yrkesutbildningar, eftersom det kommer kräva kommunbidrag i högre utsträckning. En del elever i behov av studier kvällstid eller på plats kan inte erbjudas detta. Resultaten i distansstudier är lägre än platsstudier. Andelen elever i vuxenutbildning som når studiemålen (G/E) har sedan 2023 minskat från 80% till 75%.

Kompensation har getts för fler brukare/kunder inom EDV för 2026, men antalet deltagare ökar mer än beräknat redan under 2025, ytterligare stora öknings tillkommer 2026. Detta innebär att nämnden behöver säkerställa att beslut om insatser kan effektueras inom tre månader. I dagsläget finns viss kö av brukare som inte kan verkställas, och fler brukare som inte kan ges de utökningar i tid som de önskar.

Boendeplatser – strategiska utmaningar, nuläge och behov

Trots att det finns tillgängliga boendeplatser kvarstår en kösituation. Detta beror bland annat på att erbjuda boendeplatser inte alltid matchar individernas behov eller att läget på boendet inte motsvarar individens behov eller önskemål. Detta kan i sin tur leda till förlängda väntetider till erbjudande om plats och/eller ökade krav på anpassade lösningar. För att möta detta kvarstår därför behov av att genomföra externa köp av platser, vilka medför högre kostnader än egna platser. I vissa fall har även fördröjda eller uteblivna placeringar resulterat i viten, vilket ytterligare belastar ekonomin. Avtalen för olika externa utförare inom grupp- och servicebostäder respektive grupp- och serviceboenden är individuella med en viss variation av dygnsersättningen. Dessa avtal har villkor med en uppräknings med 90% av OPI (omsorgsprisindex) på sina ersättningar. Detta innebär en uppräknings av dygnsersättningen från 2025 med 90 % av OPI för 2026, som normalt fastställs i december 2025 av SKR.

Det finns ett kvarstående behov av att utveckla och etablera nya boenden för att säkerställa boendelösningar som bättre matchar målgruppens behov. Genom fler ändamålsenliga boenden kan kösituationen minska, externa köp reduceras och risken för viten begränsas. Därtill pågår ett utvecklat och förändrat arbetssätt för att också motivera individer att acceptera erbjudna platser.

Det finns behov av särskilda/enskilda lösningar för att tillgodose särskilt komplexa behov. Det är dock kostnadsdrivande då det innebär särskilda/enskilda lösningar med en betydligt högre bemanning än en traditionell gruppboende. Exempelvis bemannas en särskild lösning för 1-2 personer med medarbetare motsvarande 1,5 gruppboenden med 6 platser per enhet. I nuläget bedrivs två enskilda lösningar enligt ovan vilket innebär personella kostnader motsvarande 3 gruppboenden á 6 platser.

För att minska kostnader och säkra tillgång till ändamålsenliga boendeplatser krävs en strategisk satsning på nya boenden som bättre möter målgruppens behov och samtidigt tillgodoser god arbetsmiljö för medarbetare. Tillika behöver ett fortsatt motivationsarbete fortlöpa för att också fylla befintliga tomma platser. Detta bedöms vara avgörande för att långsiktigt stabilisera kapacitet och därmed också förbättra ekonomiska förutsättningar.

Genom att sektorn samlar LSS inom samma avdelning görs bedömningen att det under 2024 påbörjade arbetet kring LSS kommer kunna fortsätta och lägga fokus på att bibehålla och utveckla kvalitet och effektivitet.

Eventuella statsbidrag som ger effekter på nämndens verksamheter

Utifrån nya regler kring möjligheterna för ukrainare att ansöka om att bli folkbokförd i Sverige, har nämnden tilldelats hög ersättning i form av statsbidrag från Migrationsverket. För 2026 förväntas dessa intäkter kvarstå, för att sedan minska markant åren därpå.

Hantering av eventuella obalanser

Bedömningen är att utifrån det förslag som arbetats fram kring ny politisk organisation (POG) från 2027 så är 2026 det sista året Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden finns kvar. Alla eventuella åtgärder som nämnden eventuellt fattar beslut om, oavsett nivå eller omfattning, kommer få effekter in i 2027 och då på andra (nybildade) nämnder.

Detta innebär att riktningen för 2026 är att sektorn tar ansvar för att bedriva verksamheten inom ram, och så även att hantera de utmaningar som beskrivs under rubriken "Fokus under 2026 utifrån budget". Därmed inte sagt att de ekonomiska utmaningarna kan ignoreras. Det har tidigare konstaterats att de kommande åren kommer fortsatt vara ekonomiskt utmanande och nämnden hanterar även under 2026 tidigare underskott.

Ny organisation

Välfärd Gävle går in i en ny organisation från januari 2026, där ett antal nuvarande kontor försvinner, kontorsbenämningen försvinner och i stället används benämningen "avdelning", och tre nya avdelningar bildas. Förberedelsearbetet för detta har gått enligt plan, men erfarenheter visar att det sannolikt kommer uppstå rapporterings- och uppföljningsproblem när den nya organisationen väl rullar i gång.

Särskilda förutsättningar för gemensamma kostnader inom sektor Välfärd som ska fördelas mellan de tre nämnderna

Utifrån den nya organisationens utformning finns behov att frångå tidigare princip för de gemensamma kostnader som finns inom Välfärd Gävle, som innebär att alla gemensamma kostnader och intäkter löpande bokförs på den nämnd som är störst av de berörda nämnderna. Den nya organisationen delar till stor del avdelningarna in i en given nämnd, med några undantag. Ny fördelningsprincip för 2026 utgår ifrån vilken den största andelen av personalen arbetar mot. Alltså; för de gemensamma kostnader som finns inom Välfärd Gävle och berör mer än en av nämnderna, är att alla kostnader och intäkter löpande bokförs på den nämnd som den största delen av ledningen härrör, som sedan fördelar kostnader/intäkter mot övriga nämnder. De gemensamma kostnaderna ska sedan inför varje månadsskifte fördelas mellan berörda nämnder.

Fördelning sker i huvudsak utifrån hur stor andel av de gemensamma kostnaderna som respektive nämnd bedöms ha. Ambitionen är att använda enkla "fördelningsnycklar" för att fördelningen ska kunna beskrivas på ett enkelt sätt och vara transparent samt enkel att förstå. Dessa fördelningsnycklar bygger på personalkostnadsomslutning i verksamheterna exkl. chefer. Uppföljning av fördelningsnycklarna görs vid varje delår-/årsbokslut för justering vid betydande förändring.

Fördelningsnyckeln för 2026 är; Omvårdnadsnämnden 37,5 %, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 41,6 % och Socialnämnden 20,9 % av de gemensamma kostnaderna inom Valfärd Gävle.

Magnus Höjer

Sektorchef

Valfärd Gävle